

Lenin în probleme similare, a lui Lenin „luptător intransigent pentru convingerile sale” care însă... „nu și-a impus nicio dată gusturile sale artistice în calitate de directive și normative pentru toți oamenii de artă și n-a discreditat nici un om care greșise în probleme de artă”.

„De ce ne aplaudă spectatorul?” Întrebarea aceasta, figurind în subtitlu, ne introduce în miezul problemelor teatrale. După ce arată că sistemul lui Stanislavski, fetișizat în literatura lui, a fost transformat într-o „sprietitoare de ciori cu ajutorul căreia sînt discreditate în artă toți cei ce caută să meargă pe altă cale”, Gheorghievski spune clar că greșelile săvîrșite în trecut au generat la spectatori „perceperea convențională”. Publicul „s-a deprins să considere teatrul drept domeniul întîmplărilor convenționale, al eroilor „sinetizati” pînă la schemă...” Iată, însă, că schimbarea de atmosferă s-a făcut simțită și aci: încă din toamna trecută, publicul a început pe neașteptate să protesteze: „spectatorii s-au pus în grevă” hotărîți și energici. În toate orașele, ca și cum s-ar fi vorbit, oamenii au încetat să mai înghită „tot ce li se prezintă”. Indiciul e îmbucurător și alături de succesul de care neconținut s-au bucurat operele sincere, îndrăznețe, substanțiale și cu adevărat artistice — *Ploșnița, Intr-un ceas bun, O chestiune personală* — trebuie să constituie pentru creatori un impuls fericit. „Partidul cere artei să discute, pe larg și cinstit, cu poporul”.

Articolul se încheie cu o notă optimistă, de altfel în spiritul poziției sincere și active pe care se situează de la început. Criza teatrului e o problemă „scornită”, spune Gheorghievski, după cum greșită e tendința unora de a tinji cu „înduioșare” după „inegalabilul” teatru din perioada 1920—1930. În artă, ca și în istorie, iururile nu stau pe loc și nici nu evoluează în cerc. Astăzi, se poate și trebuie să se facă mai mult, mai bine decît ieri. Criză era „cînd mulți dintre noi căpătăm premii pentru o artă mediocră... cînd pictori meșteșugari, regizori fără idei și teatre fără personalitate se simțeau în artă ca peștele în apă”, și nu astăzi, „cînd sîntem evident nemulțumiți de noi, cînd am început din nou să fim extrem de exigenți față de noi înșine și de ceilalți”.

„Înclin să consider drept un fapt pozitiv și sălile goale la spectacolele proaste. Cred că acest protest al spectatorilor este mai încurajator decît coada de duminică la piesa „Banii”, jucată de Teatrul Mic. Repet că vom avea încă mult de-a face cu perceperea convențională, cu succesul

schemelor obișnuite, lesne de înțeles, însă această „selecție naturală” a tot ce este viabil în artă nu ne mai permite să trăim „pe datorie”. Ea va spori simțul de răspundere al tuturor celor ce lucrează în domeniul teatrului” — conchide autorul articolului.

Știri din...

U. R. S. S.

◆ Prezidiul organizației din Moscova a Uniunii Scriitorilor sovietici a hotărît să editeze la începutul anului 1957 un almanah intitulat *Peisajul teatral al Moscovei*.

Almanahul va cuprinde piese ale dramaturgilor din Moscova, articole consacrate problemelor teatrului contemporan, diverse puncte de vedere ale dramaturgilor și maeștrilor scenei. Unui dintre capitolele almanahului, „Dramaturgul și viața”, va dezbate problemele creației dramatice. Un loc important va reveni materialului memorialistic, scrisorilor nepublicate și însemnărilor aparținînd marilor actori, regizori și dramaturgi.

Pentru redactarea almanahului, a fost constituit un colectiv în rîndurile căruia vor lucra A. Stein, A. Arbuzov, V. Rozov, regizorul V. Plucek, criticul A. Karaganov, actorul S. Obrazțov și alții.

◆ Teatrul de operă, balet și dramă al R.S.S. Moldovenești a inclus în planul său de repertoriu pe anul 1956—1957 piesele *Machbeth* de Shakespeare, *Citadela sfărîmată* de Horia Lovinescu și o dramaturizare *Ochiul babei* după *Soacra cu trei nurori* de I. Creangă.

◆ Teatrul de dramă rus „Maiakovski” din Stalinabad a prezentat în premieră unională noua piesă a lui Nazim Hikmet *A existat oare Ivan Ivanovici*?

◆ La invitația Ministerului Culturii al U.R.S.S., în cursul lunii februarie 1957 va sosi la Moscova cunoscutul regizor iugoslav Boian Stupița. Cu acest prilej, el va monta pe scena „Mossovietului” cunoscuta comedie *Dundo Maroe* a clasicului Marin Držici.

◆ Cu prilejul turneului întreprins în Uniunea Sovietică, Teatrul Național Popular din Paris a prezentat la Moscova și Leningrad un ciclu de spectacole cu *Don Juan* de Molière, *Marie Tudor* de Victor Hugo și *Triumful dragostei* de Marivaux.

Reprezentările formației conduse de Jean Vilar au stîrnit un viu interes în rîndurile spectatorilor sovietici, întreaga presă

consacrind ample cronici spectacolelor ansamblului francez. În comentariile lor, ziarele sovietice relevă în unanimitate înalta ținută artistică a spectacolelor, admirabila interpretare a actorilor francezi, cit și „montarea care se distinge prin simplitate, laconism și sobrietate. Spectacolul se joacă fără decoruri, pe un podium, în spatele căruia se află un al doilea podium puțin înclinat. Pe măsura necesităților, sint aduse în scenă scaune și mese, ca și celelalte rechizite minimale. Nimic în plus în măsură să distragă atenția spectatorului de la piesă și actori... Totodată, trebuie menționat extraordinarul joc de lumini” (din cronica lui S. Mokulski, „Sovetskaia Kultura” nr. 109 — 1956).

◆ În cursul lunii septembrie, un ansamblu al Teatrului academic de artă „M. Gorki” a efectuat un turneu la Arhanghelsk. Cu acest prilej, au fost prezentate piesele *Ultima jertfă* de A. Ostrovski, *Micii burghezi*, de M. Gorki, *Învieră* după romanul lui A. Tolstoi, *Soțul ideal* de O. Wilde, toate figurind în repertoriul permanent al M.H.A.T.-ului. În afara acestor spectacole, ansamblul M.H.A.T.-ului a prezentat în premieră piesa *Prietenul uitat* de A. Salinski.

În cursul aceleiași luni, o formație a Teatrului academic a poposit în Cehoslovacia, unde a oferit un ciclu de spectacole.

◆ Printr-o hotărîre a Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., între 15 august 1956 și 15 iulie 1957 se va desfășura un concurs pentru cea mai bună piesă dedicată aniversării a 40 de ani de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie.

Concursul, organizat în strînsă colaborare cu Uniunea Scriitorilor sovietici și Societatea Teatrală Rusă, este menit, după cum se arată în hotărîrea Consiliului de Miniștri, să stimuleze activitatea creatoare a dramaturgilor sovietici, să promoveze noi talente în domeniul dramaturgiei și să contribuie la făurirea unor importante opere dramatice reflectind viața și activitatea oamenilor sovietici în toate etapele construirii comunismului.

◆ Cercetarea cit de sumară a repertoriului teatrelor sovietice pe anul 1956-1957 impune atenției prezența în repertoriu a unui considerabil număr de lucrări ale dramaturgiei sovietice: O *singură noapte* de B. Gorbatoș și *Primăvara fratelui mai mic* de G. Priede la Teatrul Mic, *După despărțire* de Frații Tur la Teatrul „Vahtangov”, *Sonetul lui Petrarca* de N. Pogodin și *Hotel Astoria* de A. Stein la Teatrul „Maiakovski”, *Fata de la fabrică* de A. Volodin și *Prietenul meu*

de N. Pogodin la Teatrul Armatei Sovietice; *Fachir pentru o oră* de V. Dihoviciinii și M. Slobodski la Teatrul de dramă și comedie, sau *S-a născut un om* de K. Finn la Teatrul de dramă și comedie — iată doar cîteva titluri din lungul șir de piese ale dramaturgilor sovietici, pe care spectatorii Moscovei vor avea prilejul să le vizioneze în cursul acestei stagiuni. Un loc important în actualul repertoriu revine și dramaturgiei clasice și străine. Astfel, *Puterea întunericului* de Tolstoi și dramatizarea după *Satul Stepancikovo* a lui Dostoievski (Teatrul Mic), dramatizarea după *Idiotul* de Dostoievski (Teatrul „Vahtangov”), *Hamlet* de Shakespeare (Teatrul „Vahtangov”), *Henric al IV-lea* de Shakespeare, *Evantaiul Lady-ei Windermere* de O. Wilde, *Stilpii societății* și *Nora* de H. Ibsen (Teatrul Mic), alături de *Filumena Marturano* a lui Eduardo de Filippo (Teatrul „Vahtangov”), *Generalul Washington și vrăjitoarea apelor* de H. Fast și *Oameni simpli* de Shaw (Teatrul Armatei Sovietice) vor vedea lumina rampei în cursul acestui an.

Este interesant de menționat că Teatrul Armatei Sovietice va monta în cursul acestei stagiuni comedia lui Tudor Mușatescu *Titanic vals*.

◆ Studioul de televiziune din Leningrad a transmis o dramatizare după cunoscuta povestire a lui F. M. Dostoievski *Noaptea albă*. În cadrul viitoarelor sale emisiuni de teatru, studioul va transmite *Strigoii* de H. Ibsen, *Casa inimilor sfărîmate* de B. Shaw și altele.

Finlanda

◆ Problematika socială ocupă un loc din ce în ce mai important în lucrările dramaturgilor finlandezi. Cercetînd cu atenție realitatea, autorii dramatice surprind aspecte semnificative și caracteristice unei lumi în care aurul nu și-a pierdut încă strălucirea și nici puterea distructivă asupra conștiinței oamenilor.

Ținerețea dezrădăcinată, piesa de debut a scriitorului Martti Kainulainen, montată pe scena Teatrului Muncitoresc din Tampere, descrie dificultățile pe care le are de împlînat un tînar ieșit din închisoare și dornic să-și refacă viața.

Atacînd o temă atît de delicată și fără îndoială că în aceasta constă unul din principalele merite ale lui Kainulainen — dramaturgul se mulțumește însă a descrie faptele în sine, rezolvînd tragica soartă a eroului său printr-o dragoste puternică — miraculos remediu al tuturor rănilor.

În tot cazul, piesa lui Martti Kainulai-

nen, chiar dacă nu sugerează soluții și nu dezvăluie pregnant rădăcina acestor reie, rămâne un impresionant document de viață și o pledoarie pentru dreptul la fericire al oamenilor.

R. Cehoslovacă

◆ Anul acesta, școlile superioare de teatru au fost în întrecere: Obiectivul: realizarea celui mai bun spectacol în cinstea Congresului al IV-lea al studenților, care a avut loc la Praga. Cite trei delegați din partea fiecărei unități au constituit juriul. Școlile s-au prezentat la concurs cu câte două spectacole. Premiul I a fost atribuit Școlii superioare de teatru din Praga, pentru spectacolul cu piesa *Într-un ceas bun* de Rozov, și ansamblului școlii de teatru din Brno, care a jucat *Pădurea de Ostrovski*.

◆ Teatrul sătesc a înscris în repertoriul său tragedia *Antigona* de Sofocle. La prima vedere, o faptă necugetată. Dar reacția publicului a dovedit că alegerea piesei este judicioasă; primele spectacole, date în comunele din nord-estul Boemiei, au fost urmărite cu adevărată pasiune de spectatori.

◆ Repertoriul teatrului din Praga pentru stagiunea în curs prezintă două particularități ce se cuvin a fi relevate. Prima este aceea a locului considerabil rezervat unor dramaturgi autohtoni care, spre deosebire de Stehlik și Kohout, încă nu și-au cîștigat un renume internațional. Astfel, Teatrul Realist va prezenta o comedie de Spacil și Pasek *Eu nu sint el*, Teatrul de cameră oferă spectatorilor o piesă nouă de Neff, *Bancnota de 100 de coroane*. Colectivul Teatrului „Jiri Wolker” anunță că va pune în scenă lucrările a trei autori tineri, iar Teatrul „Kolin” va juca prima piesă a lui K. Dobes *O zi de neuitat*, consacrată evocării figurii lui J. K. Tyl.

A doua particularitate este prezența pe afișele teatrale, a unor nume de autori străini ale căror lucrări n-au văzut pînă acum lumina scenei în R. Cehoslovacă. Printre acestea, sint Eduardo de Filippo, Lilian Hellman și Sartre.

Printre autorii străini figurează și Nazim Hikmet, B. Brecht, Pogodin, Arbutov și Kirijescou cu *Gaițele*.

Italia

◆ *Libertatea* de Carlo Terron este povestea tristă a unui copil, Memmo Speranza, hoț de jucării, împins spre neleguire doar din dorința de a gusta bucurii

pe care viața se încapăținează să i le refuze. Într-o zi, întimplarea face ca el să fure unei bătrîne un ceas ornăt cu un minunat clopoțel. Aflind că furase bătrînei singurul bun pe care-l mai avea ea, Memmo Speranza este cuprins de remușcări și decide să se pedepsească singur: el se condamnă la un an de regim celular. După un timp, Memmo va reveni la închisoare, tot de bună voie, pentru furtul unei mingi. De astă dată, autocondamnarea e mai mică: doar de trei luni, deoarece mingea fusese furată de la o fetiță bogată, astfel că paguba pricinuită prin furt era neglijabilă.

Redînd aspecte de un pregnant dramatism din viața unui copil nenorocit, dramaturgul profilează în prim plan condiția umană sănătoasă a acestor dezrădăcinați, condamnați la veșnică mizerie de legile societății în care trăiesc.

Libertatea de Carlo Terron figurează în repertoriul Teatrului „Minimo” din Bologna.

◆ *Adio, arbore!* este titlul unei noi piese a dramaturgului Aldo Nicolai, prezentată pe scena Teatrului „Pirandello” din Roma. Acțiunea se desfășoară într-un oraș italian în anul 1928, în noaptea din ajunul Crăciunului. O familie mult încercată de mizerie se adună în jurul tradiționalului brad: bătrîna mamă, care după sinuciderea soțului continuă să ducă o viață încărcată de nevoi; o fiică ajunsă aproape în pragul maturității; Lucio, un băiat de 15 ani, plin de entuziasm și optimism; o altă fiică Nanda, măritată pentru bani cu un om pe care nu-l iubeste, și Nanni, un pierde-vară care n-a pregetat să falsifice un cec pentru a-și plăti o datorie. Bradul împodobit sărbătorește, cîna mai îmbelșugată ca altă dată, prezența întregii familii dau o notă de solemnitățe acestei seri. Reuniți în jurul bradului, membrii familiei își evocă amintirile, gîndurile, frămîntările. Plin de groază, Lucio află pentru întia dată adevăratele motive ce l-au împins pe tatăl său la moarte, ca și întregul adevăr asupra fratelui său Nanni, de care se simțea legat printr-o puternică dragoste. Adevărul, crudul adevăr rănește adînc inima adolescentului. El fuge din casă, amenințînd cu sinuciderea. Furtuna se liniștește însă. Lucio se reîntoarce, dar curățenia și cîndarea sa, simbolizate prin bradul ale cărui lumini pălesc treptat, sint frînte pentru totdeauna. Contactul brutal cu realitatea pulberă frumoasele sale iluzii despre viață.

Adio, arbore! de Aldo Nicolai a trezit un viu ecou în cercurile largi ale spec-

tatorilor italieni. Nu trebuie să ne mire că această piesă, care dezbată o problemă profund socială, s-a bucurat de disprețul presei capitaliste. Un singur ziar „Giustizia”, din Roma, a inserat o prezentare a spectacolului, din care spicuișcă doar o caracterizare: „Piesa este împregnată cu un umanitarism profund...”

Într-adevăr, prea puțin și prea lapidar, față de sensurile atît de bogate ale piesei...

◆ În actuala stagiune, compania „Vittorio Gassman” reprezintă la Teatrul Quirino, *Othello*. Rolul titular și rolul lui Iago sînt deținute alternativ de Gassman și Salvo Randone. În repertoriul teatrului, figurează și piesa *Ornifle* de dramaturgul francez Anouilh.

◆ De curînd a luat ființă la Milano, sub conducerea lui Enzo Ferreira un nou teatru „de repertoriu”: „Il Convegno”. Noua formație și-a alcătuit un repertoriu însumînd încheșebi piese mai puțin jucate pînă acum în Italia. Astfel, „Il Convegno” va prezenta *Hamlet* de Riccardo Bacchelli, *Minunata* de Cezaro Meano, *Electra* de Giraudoux, *Școala părinților* de Anouilh și altele.

Austria

◆ „Burgtheater” din Viena a luat în studiu traducerea lui Friedrich Schreyvogel după piesa *Păsările lunii* de Marcel Aymé, care ține afișul de doi ani la Paris și a prilejuit un succes răsunător Teatrului „Atelier”.

R. P. Bulgaria

◆ Ministerul Culturii, în colaborare cu Comitetul Central al Sindicatelor salariaților din instituțiile de artă, a organizat un curs de calificare, cu durată de 14 zile, pentru conducătorii atelierelor de croitorie de pe lingă teatrele din țară. Programul cursului prevedea prelegeri zilnice, în cursul dimineții asupra istoriei costumului de teatru. Lî s-a vorbit cursanților despre îmbrăcămintea din antichitate, din evul mediu, din renaștere și, treptat, din epocile succesive pînă în zilele noastre, despre îmbrăcămintea diversă a popoarelor asiatice, despre portul național bulgar ș. a. Prelegerile au fost însoțite de proiecții și audienții au avut posibilitatea să examineze manechine costumate, schițe, croieli etc. Orele de după amiază au fost rezervate lucrărilor practice.

Leonard Irwin, autor a numeroase comedii și farse ușoare, a abandonat recent domeniul său de preocupare, abordînd un nou gen: al pieselor cu implicații din realitățile sociale ale Angliei contemporane. Scriind *Salariul Evei*, Leonard Irwin nu s-a dovedit numai un cunoscător al problemelor ce frămîntă marea masă a poporului engiez, ci și un purtător al intereselor clasei muncitoare engleze, un propagandist al unității ei în lupta pentru o viață mai luminoasă.

Acțiunea piesei se desfășoară într-o uzină de construcții mecanice din nordul Angliei, al cărei proprietar, J. C. Gradley, se bucură de faima de om dur și neînțelegător. O tinără salariată a uzinei, Eva Tattersoll, îi cere mărirea salariului pînă la cuantumul plătit unui bărbat care îndeplinește aceeași muncă. Cererea fiind respinsă, Eva Tattersoll demisionează. Datorită însă secretarei patronului, unui alt salariat, unui contra-maistru și propriei sale mame, ea revine la lucru, înțelegînd că este mai indicat să lupte alături de alți muncitori pentru izbînda dreptății, cecit să se războiască de una singură cu patronul pentru obținerea unui avantaj personal.

Salariul Evei a văzut lumina rampei pe scena Teatrului Coliseum din Oldham, din inițiativa Companiei Oldham Repertory Club.

Este interesant de menționat că noua piesă a lui Leonard Irwin a trezit numeroase ecouri în presa engleză. Astfel, „Manchester Guardian” scria: „...piesa are numeroase calități, în măsură să explice alegerea ei de către formația de la Oldham”, în timp ce „Manchester Evening News”, analizînd pe larg spectacolul, conchidea: „O piesă bună... Leonard Irwin s-a îndepărtat în mod voluntar de comedie și farsă pentru a ne căruia o piesă de idei”.

◆ Ultima piesă a lui Arthur Miller, *Vedere de pe pod*, a avut darul să stîrnească un sentiment de ritoasă indignare printre membrii comisiei britanice de cenzură, care au interzis reprezentarea în public a lucrării. Drept care, Miller a declarat că va aduce neînsemnate modificări piesei, în așa fel încît să facă posibilă reprezentarea ei în condițiile și cu mijloacele „teatrelor de cluburi” (Arts Theatre, spre pildă), pentru membrii cotizanți ai acestora. Este unica modalitate de a se esciva de la rigori unei dispoziții obtuze, căci puterea cenzorilor în cauză se oprește în pragul sacrosanctelor cluburi.

◆ Inspirindu-se din renumitul roman al lui Victor Hugo, *Omul care ride*, dramaturgul Günther Weisenborn, din Germania de vest, a scris piesa *Omul fără chip* (titlul original *Das verlorene Gesicht*). El reia aci tema „lipsei de chip”, a imposibilității de a-și afirma personalitatea, pe scurt: a lipsei de drepturi elementare, în care se zbat împilații și săracii în lumea orînduirilor nedrepte. Faptul că întriga piesei ne transportă în Londra anului 1710, sub sceptrul apăsător al reginei Anne și că eroul, Lofter, își duce traiul printre saltimbacii din piețele publice și tîrguri nu slăbește cu nimic din rezonanța socială actuală a piesei.

Prezentată în premieră pe întreaga Germanie simultan la două teatre din vest: „Schlossparktheater” din Berlin și Teatrul din Mannheim, piesa, deservită de regie, a fost întîmpinată cu rezerve din partea publicului și a presei. Acum, însă, în interpretarea ansamblului Teatrului de Stat din Dresda și în regia lui Hannes Fischer, piesa și-a recăpătat adevăratul „chip” și se înscrie ca o reușită certă în palmaresul Teatrului din Dresda.

◆ De altfel, acest teatru scontează și o altă izbîndă artistică în cursul acestei stagiuni: îi revine cîstea unei premiere mondiale. Este vorba de o piesă a renumitului romancier Lion Feuchtwanger, intitulată *Văduva Capet* care, după cum indică și numele, evocă zilele patetice și frămîntate ale revoluției franceze.

◆ Pe lângă Teatrul Municipal din Magdeburg, a luat ființă un consiliu pedagogic, compus din învățători și membri ai corpului didactic superior. Acest consiliu se ocupă de organizarea unor conferințe și simpozioane care să ușureze publicului de adolescenți înțelegerea pieselor din repertoriul teatrului. De asemenea, consiliul pedagogic a stabilit un vast program de activitate prin care urmărește să-i familiarizeze pe tineri cu problemele generale ale creației dramatice și scenice.

◆ Ansamblul teatral studentesc al Universității „Humboldt” din Berlin a întreprins un turneu, în cursul căruia a vizitat o seamă de universități aflate de ambele părți ale liniei de demarcație între cele două Germanii. Piesa aleasă pentru acest turneu a fost o farsă suculentă scrisă în tinerețea lui de regretatul Bertolt Brecht: *Om e om*, lucrare în care înzestratul om de teatru satiriza, la modul bufon, militarismul antiuman. Actualitatea stringentă a piesei și arderea ti-

nerilor interpreți, rivna cu care au muncit la realizarea spectacolului sub conducerea lui Claus Küchenmeister, el însuși format la școala lui Brecht, au asigurat calitatea reprezentațiilor și — firește — succesul lor.

Belgia

◆ Universitatea din Bruxelles a organizat o expoziție consacrată vieții și creației lui Maxim Gorki.

Franța

◆ Parcurgind listele de repertoriu ale unor teatre pariziene în stagiunea 1956/57, întîlnim numele lui Marcel Pagnol, al cărui succes, *Topaze*, este reluat la Gymnase în interpretarea lui Arletty și Fernand Gravey, și care figurează de asemenea pe afișul teatrului Bouffes-Parisiennes cu *Fabien* (această piesă are drept cadru un fel de tîrgul moșilor al nostru — un parc cu atracțiuni, „luna-park”). La studioul Champs-Élysées, își face debutul în ale dramaturgiei romanciera Marguerite Duras. Titlul piesei: *Scurul*; personajele: o tînră slujnică doritoare să devină „un om ca toți oamenii” și un voiajor de comerț, obosit de o viață meschină și resemnă. Interpreta feminină este una din elevele cele mai iubite ale lui Dullin: Retty Albertini.

Teatrul Marigny prezintă, în regia lui I. P. Grenier, comedia *Nemo* de Al. Rivemale; rolul principal feminin este deținut de Nelly Vignon.

La teatrul La Madeleine, Pierre Blanchard împrumută prestația sa și farmecul său de cuceritor cu templele cărunte „prințului adormit”, eroul feeriei moderne cu același titlu a lui Terence Rattigan. *Prințul adormit* a ținut cu succes afișul la Londra în stagiunea trecută și acum e în curs de realizare versiunea cinematografică, avînd ca interpreți pe Laurence Olivier și Marilyn Monroe.

Ansamblul lui Vilar, înapoiat din turneul său în U.R.S.S. și în țările scandinave, a reluat, după o scurtă și binemeritată odihnă, seria spectacolelor cu *Nebunul de Platonov*, redescoperita lucrare a lui Cehov. În sfîrșit, la finele iunii, teatrul „Atelier” va prezenta publicului său noua piesă a lui Felicien Marceau, *Oul* (regia: A. Barsacq) în care e vorba despre un om amărit, căruia nimic „nu-i merge” în viață, pînă ce descoperă un „truc”, cu ajutorul căruia își îmbunătățește condițiile de existență...

◆ Scriitorul Jean Anouilh asumă regia piesei sale *Dineu cu personalități* pe care o va monta în cursul acestei stagiuni la teatrul Montparnasse Baty.

◆ Cunoscutul actor Pierre Brasseur va asuma cu începere din luna ianuarie funcția de director artistic al teatrului „Athénée”. Prima montare realizată sub „bagheta” lui va fi o adaptare — ah, adaptările! — după *Femeia îndărătnică* de Shakespeare, realizată de Audiberti și avînd ca interpretă principală pe Suzanne Flon.

S. U. A.

◆ Organizația pentru problemele tineretului de pe lingă Municipalitatea orașului New York a propus să i se ceară scriitorului Arthur Miller să scrie o piesă despre criminalitatea în rîndurile minorilor. Alegerea organizației s-a lovit însă de împotrivirea Legiunii americane și a Uniunii catolice a veteranilor de război, care au respins propunerea sub motiv că dramaturgul american este cunoscut pentru „convingerile sale de stînga”.

Elveția

◆ „Și lumina în beznă strălucește” de L. Tolstoi, una din piesele mai puțin cunoscute ale marelui scriitor rus, publicată pentru prima oară abia după moartea lui, a fost recent montată de „Schauspielhaus” din Zürich.

R. P. Albania

◆ În cursul trecutei stagiuni, spectatori albanezi au avut prilejul să facă cunoștință cu două lucrări ale dramaturgiei romine. O noapte furtunoasă de I. L. Caragiale a fost montată pe scena Teatrului „A. Moissi”, în timp ce Teatrul Popular a reprezentat *Mielul turbat* de A. Baranga.

R. P. F. Iugoslavia

◆ Viața teatrală din Iugoslavia se desfășoară sub semnul unei intense colaborări internaționale. Astfel, pe lingă faptul că repertoriul teatral însumează, alături de lucrările dramaturgiei iugoslave clasice și moderne, o seamă de opere ale dramaturgiei ruse și sovietice, franceze, engleze, italiene, americane, scenele din Belgrad, Zagreb, Liubliana găzduiesc ades colective teatrale străine, aflate în turneu în Iugoslavia. În afara Teatrului Academic de

Artă, al cărui turneu a stîrnit un viu interes, spectatori iugoslavi au avut prilejul să vizioneze cîteva spectacole oferite de ansamblul Teatrului Național Grec și de Piccolo Teatro din Milano.

La rîndul lor, teatrele iugoslave întreprind dese turnee în străinătate, popularizînd în acest fel realizările artei teatrale naționale. În cursul verii trecute, Teatrul Național din Stipsk a poposit pentru un ciclu de spectacole în orașele regiunii macedonene din Bulgaria, în timp ce un ansamblu al Teatrului de operă și balet din Croația a efectuat un turneu în Republica Federală Germană.

Și pe linia activității teatrale de amatori, schimburile dintre Iugoslavia și celelalte țări înregistrează o frecvență crescîndă. Astfel, la Festivalul Internațional al teatrelor de tineret din orașul Parma, Iugoslavia a fost reprezentată de ansamblu artistic al studenților din Zagreb.

◆ În cursul actualei stagiuni, la Belgrad se va deschide un nou teatru: „Scena 212”. Noua sală, avînd o capacitate de numai 212 locuri, nu va găzdui o formație permanentă, spectacolele urmînd a fi susținute de actorii celorlalte teatre.

◆ Într-un cadru solemn, a avut loc la Belgrad inaugurarea noului local al teatrului pentru copii „Boško Buha”. Deși înființat în 1952, teatrul n-a dispus de un local propriu, ceea ce nu l-a împiedicat să-și ciștige o largă popularitate printre micii spectatori.

Odată cu instalarea în noul local, teatrul va prezenta spectacole zilnice. De două ori pe săptămînă, Teatrul „Boško Buha” va organiza spectacole pentru tineret.

Grecia

◆ Situația grea în care se zbate o mare parte a poporului grec a inspirat dramaturgul Notis Perjallis subiectul noii sale piese: *Fata cu panglici*.

Eroii lucrării sînt șomerii, oamenii fără căpătii ce populează cartierele periferice ale orașelor grecești, așteptînd în porturi prilejul de a ciștiga prin muncă cîștită o bucată de piine. Unul dintre aceștia, tînărul Vayas, are fericirea să întîlnească marea dragoste și, pentru scurt timp, viața sa dobîndește un nou sens, un nou ideal. Dar poezia e de scurtă durată: pentru a putea trăi cu femeia iubită, Vayas trebuie să-și caute un adăpost. Și atunci, tînărul începe o luptă disperată împotriva imposibilului: găsirea cîtorva bucăți de tablă ondulată, necesare înghetării unui modest cuib.

Fata cu panglici a fost prezentată de formația Teatrului Elen Popular, pe scena Teatrului Municipal din Pireu. Numeroasele cronici apărute în presa greacă au fost unanime în a aprecia sensurile profund umane ale piesei care, după cum scrie cronicarul dramatic al ziarului „Acropolis”, „prezintă un amalgam de idiă romantică și melodramă, piesă socială, dramă poetică și tragedie”.

◆ Teatrul Bunnellis a prezentat recent în premieră *Tineri de înșurat* de H. Bakopulos și P. Vassiliadis, o savuroasă comedie care satirizează un vechi obicei, răspândit și astăzi în păturile largi ale populației elene, și care interzice unui frate să se însoare înainte de a-și fi măritat sora.

Subiectul comediei este centrat în jurul peripețiilor a doi tineri, dornici să se însoare fiecare cu sora celuiălalt. Știindu-și surorile nemăritate, nici unul dintre cei doi tineri nu îndrăznește să-și mărturisească dragostea, fiecare dintre ei străduindu-se să găsească în taină un mire potrivit pentru respectiva soră. Cele două surori, mai întreprinzătoare decât frații lor, se mărită până la urmă, cu soții pe care cei doi frați i-au căutat cu atâta râvnă, în timp ce eroilor comediei nu le rămâne decât să-și deplîngă iluziile spulberate din cauza unui obicei străvechi.

Presa elenă a salutat premiera noii comedii, subliniind că „sfârșitul ei este deosebit de spiritual și mai ales „evită” formula consacrată a „happy-end”-ului, folosită cu predilecție de dramaturgi” (ziarul „Ethnos”).

◆ În cadrul Festivalului de artă dramatică de la Epidaur, au fost reprezentate anul acesta *Medeea* de Euripide, *Antigona* și *Oedip rege* de Sofocle. Conducerea Festivalului a fost încredințată cunoscutului regizor Alexandros Minotis, iar interpreții cei mai de seamă au fost Katina Paxino (*Medeea*) și Tanos Katooulos (*Iason*).

Străvechiul teatru din Epidaur datează din secolul al VI-lea î. e. n. Situat într-o regiune de coline, veșnic verzi, acoperite cu livezi de portocali și măslini, sub un cer de un senin neclintit, el adăpostește lesne 14.000 spectatori, sau — dacă adăugăm locurile în picioare — chiar 20.000. Construit din rocă cristalină, asemănătoare cu marmura, teatrul are o acustică ideală: zgomotul produs de apringerea unui chibrit pe scenă se distinge clar chiar și de către spectatorii

asezați în ultimul rând de gradene, iar aruncarea unei monete metalice produce un sunet de clopoțel. Vizibilitatea este de asemenea perfectă.

Etiopia

◆ La Addis-Abeba, și-a deschis porțile primul teatru abisinian. Sala, cu o capacitate de 1200 de locuri, poate fi folosită și ca cinematograf cu ecran normal și ecran lat.

Japonia

◆ Pe scena teatrului Haiyu-za, a avut recent loc premiera piesei *Vinătoare de sclavi* de Kimifusa Abe. Deși lucrarea abordează un subiect cu implicații din domeniul fantasticului, ea se impune ca o caustică satiră la adresa societății japoneze moderne.

Subiectul ei poate fi rezumat în felul următor: un fost oștean încearcă o serie de experiențe de vindecare a bolilor prin magnetism. Unele rezultate obținute îi creează o faimă puțin obișnuită și drept urmare, o avere apreciabilă. Nemulțumit, totuși, de situația sa materială, fostul oștean cumpără de la șeful unei expediții de explorare a Oceanului Pacific, o ciudată ființă: jumătate om, jumătate monstru, înzestrată cu puteri magnetice excepționale. După câteva luni, faima oșteanului și a monstrului ajunge atât de mare, încât guvernul le solicită concursul pentru înfăptuirea anumitor acțiuni politice. Dar măsurile preconizate de guvern contravin intereselor muncitorimii japoneze și aceasta organizează o largă acțiune de protest împotriva guvernului și a miraculosului monstru. Cu acest prilej, se descoperă că ciudata ființă nu-i altcineva decât un abil escroc deghizat. Odată destrămat mitul monstrului, se stinge și aureola creată în jurul stăpinului său.

Ceylon

◆ Teatrul „Tamil drama” din Colombo a prezentat recent în premieră piesa lui Oscar Wilde *Ce înseamnă să fii onest*. Traducerea piesei în limba tamilă (una dintre cele două limbi vorbite în Ceylon) este datorită scriitorului Samuganatan.

Același teatru va prezenta și piesa *Prințesa din Padua* de O. Wilde în traducerea aceluiași scriitor, care va asigura de astă dată și direcția de scenă.

Australia

◆ Teatrul Nou din Sidney a prezentat recent în premieră piesa *Raiul din Oceanul Pacific* de D. Kewssuck. Piesa descrie dirza rezistență pe care o opun locuitorii unei mici insule din largul Oceanului Pacific, încercărilor de a se experimenta în preajma insulei un nou tip de bombă cu hidrogen. Disperați, știindu-și insula amenințată, locuitorii ei lansează un călduros apel către toate popoarele lumii, pentru a opri experiența și a salva astfel insula.

Cîteva zile după premieră, ziarul „Tribune” din Sidney a publicat un interviu al lui R. Dixon, președintele Partidului Comunist din Australia, pe marginea piesei *Raiul din Oceanul Pacific*.

„Teatrul Nou — a declarat R. Dixon — merită toate felicitările pentru montarea acestei piese. În viitorul apropiat, americanii vor începe o serie de experiențe cu bomba atomică și cu bomba cu hidrogen în largul Oceanului Pacific, în timp ce englezii vor efectua experiențe asemănătoare în regiunea insulelor Monte Bello, situate în nord-vestul Australiei. Aceste experiențe prezintă un mare pericol pentru poporul australian, cit și pentru celelalte popoare ce locuiesc în arhipelagurile Oceanului Pacific și Oceanului Indian... Piesa *Raiul din Oceanul Pacific* a apărut tocmai la timp, dobîndind o importanță națională”.

Argentina

◆ Asociația criticilor dramatici din Buenos Aires, al cărei președinte este Edmundo Guiburg, a atribuit premiile sale pe 1955. Ele sînt următoarele: „piesă de teatru originală” — *Doi tăciuni* de S. Eichelbaum, „piesă de autor străin” —

Vrăjitoarele din Salem de A. Miller (versiune spaniolă); „interpretare” — Maria Luisa Robledo (pentru rolul Medei în tragedia cu același nume a lui Euripide) și Inda Ledesin; regie — Armando Discipolo; „cel mai bun spectacol dat de o trupă străină”: *Barabbas* de Ghelderode în interpretarea ansamblului Teatrului Național din Bruxelles.

Deși producția dramaturgiei naționale a fost cantitativ destul de importantă (88 lucrări), calitativ, nivelul este în general sub așteptări. *Doi tăciuni*, lucrarea premiată, este o dramă a cupidității claselor de mijloc americane, reprezentate în piesă de doi soți pe care patima banului îi face să se consume lent, ca doi tăciuni ce mocnesc într-un foc stins. Textul interesant a fost deservit de o interpretare slabă, de amatori. Teatrul independent „La Mascară” a reprezentat cu succes o piesă de Augustin Cuzzani *Centrul înaintaș a murit în zori*.

Subiectul? Ca să-și poată achita datoriile, un club de fotbal vinde unui colecționar de obiecte rare pe cel mai bun jucător, centrul înaintaș. Noul „proprietar” își plasează achiziția în muzeul lui personal, unde se mai află — printre alte „obiecte rare” — un actor interpret al lui Hamlet și o dansatoare. Fotbalistul se îndrăgostește de dansatoare, ucide pe actor, în care vede un rival, și fuge cu iubita lui. Dar proprietarul ambilor sezează justiția și fotbalistul e condamnat la moarte. Calificată de însuși autorul ei „farsă amară”, piesa lui Cuzzani e oglinda unei lumi absurde, în care totul e de vinzare.

◆ După ultimele constatări, dramaturgii străini spre care se îndreaptă preferințele publicului argentinian sînt Miller, Ugo Betti și Crommeynck.